

painol Estatu faxistak ejerzitzen duen **errepre-
sioa** arazo ororen gainetik ezartzea. Itxura de-
nez, ez dira ohartzen —edo eta, agian, ez dute
konturatu nahi— Euskal Herri Langilariaren
burruka handiagoa den heinean errepre-
sioa bera ere maila berean hazten dela. Egun, geure
ustez, Euskadin, burrukatzen duen oro —berri-
ro diogu, **burrukatzen duena**— errepremitua i-
zaten da. Erreprezioaren planteamendua ere
honetan egiteari jokabide guztiz aldrebesa de-
ritzagu: Euskal Iraultzaren aldeko burrukaren
prezioa errexegei neurtzea dela deritzagu. Ez
dugu uste, inolaz ere, arazo hau batasun bide-
ak egiteko oztopo bat denik.

Dena dela, eta ez dugu uste gehiegi esa-
ten dugunik, planteamendu honek eta egiten
diren beronen gisako anitzek, ezker abertzale-
aren barnean dagoen zenbait erakundek **masa
politika zuzen bat ez dutela** frogatzen dute.
Eta hori ez ukaitean, momentu bakoitzeko e-
goera politikoaren analisia sakon bat egiteko
elementuak falta izan ohi dira, eta, beraz, ba-
liozko alternatiba bat proposatzerakoan,

plot! egiten da. Horixe da ezker abertzalearen
barneko zenbait erakunderi gertatzen zaiona.

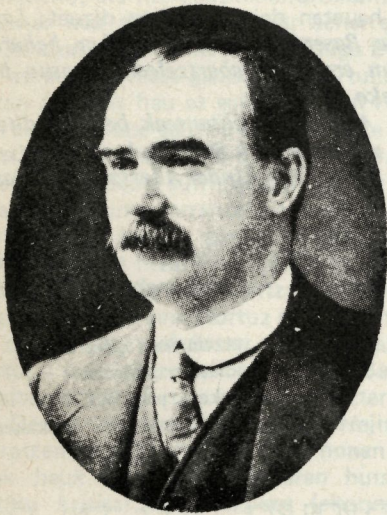
Bestalde, horik horrela direlarik, eta on-
dorio gisa, ahaltasun politikorik eza frogatzen
duten horiengan **sektarismo kondenagarri** bat
agertzen da.

Arrazoin horik direla bide, badirudi be-
netan zaila egiten dela ezker abertzalearen ba-
tasuna errealtate bilakatzea. Bainan, Euskal
Herri Langilariarentzat guztiz garrantzitsuak
diren momentu hauetan, ezker abertzalearen
batasuna erdiesteko posibilitateak desegin ote
daitezke, batetik kondenagarria den sektaris-
mo itsuarengatik eta bestetik ahaltasun politi-
ko ezagatik? Hauxe eskatuko genieke abertzale
sozialista diren erakundeei: utz ditzatela be-
hin betirako pertsonakeriak, eta iraultzaile
badira joka dezatela beren arabera.

Azken finean, Euskal Herri Langileria
izanen da jokabide oro judikatuko dituen.

Enbo Hondarra

azkartu: lasterrago gertarazi, indartu
hein: nibel
orokor: jeneral
irtenbide: aterabide
epe: denbora zati
premia: beharra
behar gorri: behar beharrezko
oztopo: poxolu
bilakatu: bihurtu
gaitza: biziki handia
bortxa: biolentzia
gailen: goren
urlia: fulano
berendia: mengano
ohi: habitualki
gataska: burruka
konponbide: soluzio
izari: dimentsio
garaitzapen: biktoria
galera: pérdida

James CONNOLLY

Connolly & euskal ezkerra

Hots, zerbait irakurria duen itsu batek
ere ikus dezakeenez, etsaiaren gaurko joko na-
gusia hauxe da: **Euskadin Euskal Sozialismoari
bidea hestea**. Ezker abertzalea sortua eta in-
darta ez deno, ordea, Euskal Herriaren arazo-
ak ez du konponbiderik; eta guk baino hobeki
daki hau inperialismoak.

Euskal eskuindar ultrak, horretara, eta
erdal sozial-inperialistak, etsaitasun-maila be-
rean jartzen ez baditugu ere, euskal ezker-
rari trabak eta erdal ezkerri losentxak jartzen
dikzieten aldetik, zinez ari dira eskuz esku gu-
re herriari egin dakioken kalterik larriena egi-
ten. Euskal ezkerra gabe, berriz ere, inperialis-
moa aterako baita nagusi, Irlandan atera den
bezala; eta sozialismoa ez baita, halere, nagusi-
tuko ez Españan ez Euskal Herrian; ez Irlandan
ez Bretaña Nagusian nagusitu ez den bezala.

Irlandarren arazoak gu ez kezkatzeak i-
tsutzen ere du bere argitasunean; zeren-eta ez-
kerta abertzaleak Irlandako gertakariez area-
go arduratzen ez badira, honengatik ez beste-
rengatik baita: sozial-inperialismoak, nazio-iz-
aria eta klase-izaria berezi nahi horretan, be-
netako problemetarik at behin eta berriz baz-
tertu nahi gaituelako.

Hots, hauxe da ideien mailako burruka
zorrotz eta funtsezko hau gaur asko, sozial-
inperialismoak txertatutako ezkerkerian erori-
rik, ikusi nahi ez duena. Ezker abertzalea on-
artzen ez duen euskal eskuina, eta eskuin aber-
tzalea onartzen ez duen erdal ezkerra, gaur,
zaku berean jar daitezkeela: **Inperialismoaren
jokoaren zakuan**.

Klase-arazoa eta nazio-arazoa bizi-bizirik
ditugu gaur Euskal Herrian.

Baina ez gara bakarrak, ez lehenengoak,
eta ez azkenekoak ere eskierki, problema bi-
koitz honetan. Badugu zer ikasirik, beraz, ego-
era horixe ezagutua duten beste herrien gerta-
karietan. Israel-go ezkerterrek (bundistek eta
judutar sindikalistek, batez ere); Austri-Hun-
gria-ko sozialista abertzaleak, txekotarrek eta
austro-marxistek bereziki; Hirugarren Mundu-
ko ezkerterrek (Fannon, Memmi, eta abar);
Catalunya, Occitania eta Breizh-eko sozialista
abertzaleak, eta bestek, bikoiztasun zail hori
izan dute kezkaburu.

Ez du funtsik, zinez, gaurko ezkerter a-
bertzaleak **batez ere** horien saiaketak, garaitza-
penak eta galerak hobeki ez ezagutzeak. Zinez
diot: ez da azaltzen ahal. Nazio-arazorik ezagu-
tu ez duten sozialisten kontseiluek ez digute
balio, eta kapitalismoaren zapalketa erauzi na-
hi izan ez dutenen abertzaleen ere ez.

**Hitz-ek, Euskaldunak-ek, Anaitasuna-k,
Zutik-ek, sozial-inperialismoaren jokoa egingo
ez badute, problema horietzek** behar lituzkete
argitu aurrenik; eta militanteen ikastaldietan,
era berean, kaso horietzek behar lirateke az-
tertu.

Gainerakoak, nazio-arazoa alde batera uz-
ten duenez gero, egoeraren karkoa uzten du alde
batera; **eta, hortaz, ezin bestean, eskuinaren
burgesiaren eta inperialismoaren jokoa egiten**.

Zergatik ez dira euskaraz argitaratzen,
esate baterako, Gwenalt (1968-an hila) gales-

tar sozialista abertzalearen olerkiak? Noiz bilduko ote da behar den dirua, eta noiz sortuko ote da abertzale ezkertarraren Liburu-Sorta? Noiz jarriko ote ditugu, ideien mailan, euskal ezkerren oinarriak? Euskal ezker pluralista, jakina, anizkorra, joera desberdinetakoa; baina abertzalea eta anti-kapitalista.

Denon eskuetan dago eginkizun hau; eta horretara dator dei hau.

Badugu, esate baterako, gailen, nabarmen, eskuragarri, Irlandako kondairan, ETA-ren iragarle zehatz-zehatz bat: *James Connolly*. Eta ene galdera hau da: nola konpreni daiteke *Connolly*-ren bizia eta izkribuak ETA-koek berek, eta abertzale ezkertar guztiek, hobeki ez ezagutzea? *Connolly* argi-iturri izan baitaiteke.

Sozialista iraultzailea zen *Connolly*, eta sindikalista gogorra ere bai, batez ere Ameriketara pasa zituen zazpi urteetan (1903-1910). Irlandatik kanpora, txirotasun osoan 1868-an sortua, "*Irish Republican Socialist Party*" antolatua zuen 1897-an, abertzaletasunaren eta sozialismoaren arteko batasuna proposatuz; eta Irlandako Sozialista Errepublikak Askatua helburutzat hartuz.

Ameriketatik 1910-an itzultzean, berobero aurkitu zuen bere herria, inperialismoaren kontra altxatzeko bezperan; eta ahalegin guztiak egin zituen irlandar langileak abertzaletasunera bultzatuz ("*ezin desiragarriagoa da Sinn Fein eta sozialismoa elkargana hurbiltzea*", esan ohi zuen); eta Sinn Fein-en abertzaleak sozialismoaren aldera ere bai ("*gosez hiltzen ari diren jendeai ezin dakieke gaelikoa erakats*").

1913-an Irish Citizen Army (Abertzale eta Sozialista batera) agertzean, oporraldi luze eta gogor batetik irten berriak ziren bere langileekin hartara sartzea erabaki zuen *Connolly*-k. Eta, horretara, handik hiru urtetara, 1916-ko Bazkoko Altxamendua gertatu zenean, batera

aurkitu ziren britaindar inperialismoaren kontra *Connolly* sozialista eta *Pearse* olerkari gaelikoa; batera, beraz, sozialista abertzaleak eta burges-txiki abertzaleak.

Egun ospagarri hartan irakurri zen "*Errepublikaren Agiria*", *Connolly* eta *Pearse* idatzituz zuten batera; eta hau irakur daiteke besteren artean: "*nous déclarons souverain et imprescriptible le droit du peuple d'Irlande à la possession de l'Irlande, et au contrôle sans restriction des destinées irlandaises*".

Dublin-go kaleetan sei egunez iraun zuten tiroka abertzaleek. *Connolly*, zauriturik eta gangrenaturik, aulki batetan exerita afusilatuz zuten ingeles, beste hamabost buruzagiekin batera, zutik egoteko gauza ez baitzen. Altxamenduaren ordaina gaitza izan zen: 3226 gartzeletan, 1862 desherrituak.

Geroztikako trajeria denok ezagutzen dugu.

Irlanda ez da gertatu batua, ez gaelikoa, eta ez sozialista; eta *Connolly*-ren hiru helburuok salduak izan dira geroko Irlanda elizkoi britaintzalean. Norena ote errua? Nekez argi nezake nik hemen korapilo ilun mingarri hori.

Ezker abertzalearen ahulezia da kakoa askoren iritzi. *Jordi Venturak* horrela azaltzen du gerokoa: sozialistak (Finlandian bezala, bestalde) ez ziren aski abertzale gertatu; eta herria abertzale izanik, eskuindarrek bildu zuten fruitua, dena gero salduz: "*ce que l'exemple irlandais démontre à l'évidence, c'est que les champions de la lutte des classes ne peuvent pas se permettre d'ignorer la lutte nationale, sous peine de se couper profondément des masses et pour longtemps*", dio *Pierre Joannon*-ek (*Histoire d'Irlande*, 252).

Connolly-ren semeak 1921-an sortu zuen Komunista Alderdiak, hiru urtez baizik ez zuen iraun (Komintern-ek desegina izan zen). 1931-an sortutako "*Saor Eire*" sozialista alderdiak, ezer gutxi lortu zuen. Eta IRA ofizialak, Goulding-en gidaritzapean, ezer gutxi lortu du azkeneko zortzi urte hauetan sozial-inperialismoaren aldetik abiatuta.

Dublingo gobernuaz zer erantsiko? Beste frogakari nazkagarri bat eman digu egun hauetan, Txiki eta Otaegi-ren arazoan, bere enbajadorea Madrille-tik... ez mogituz!

Connolly-ren patua eta iritziak, horretara, oso interesgarriak zaizkigu. Eta lagungarri gertatzekotan, hona hemen iturri batzuk:

- Dr. Noëlle Davies.**
"*Connolly of Ireland, Patriot and Socialist*".
Swyddfa'r Blaid - Caernarfon, 1946. Wales.
- Pierre Joannon.**
"*Histoire d'Irlande*".
Plon, 1973.
- Haupt, Lowy, Weill.**
"*Les marxistes et la question nationale*".
Maspéro, 1974. (344-368 orr.).
- Jordi Ventura.**
"*Les cultures Minoritaires Europees*".
Barcelona, 1963.
- Mac Anghusa.**
"*The best of Connolly*".
Mercier, 1967.
- Connolly.**
"*Selected Writings of Connolly*".
Penguin Books, 1973.
- Connolly.**
"*Socialism and Nationalism*".
Dublin, 1948.
- Garnier.**
"*Histoire d'Irlande*".